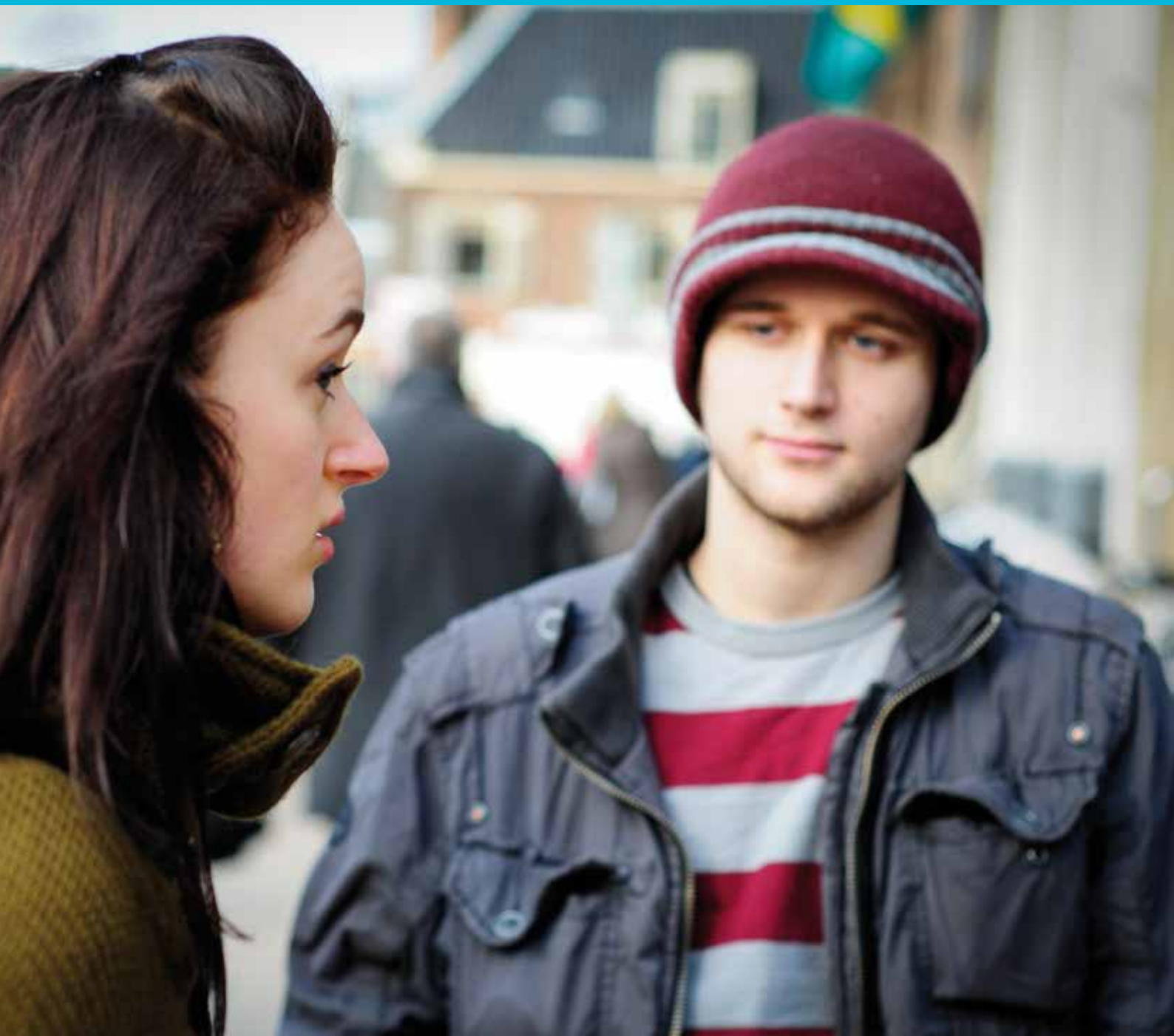

Marjan de Lange, Elle Verheijden en Cecile Chênevert

Integrale specialistische jeugdhulp

“Niemand kan het alleen. Ook wij als hulpverlening niet.”

Kinderen en gezinnen met ernstige meervoudige problemen hebben baat bij integrale hulp vanuit meerdere specialismen (zoals jeugd- en opvoedhulp, jeugd-GGZ, jeugd-LVB, verslavingszorg, speciaal onderwijs), samenhangend aangeboden vanuit één plan. Het Nederlands Jeugdinstituut heeft een verkenning gedaan naar voorbeelden van integrale specialistische jeugdhulp. Voor die verkenning is elk voorbeeld kort beschreven en zijn professionals en cliënten geïnterviewd. In deze brochure geven we de belangrijkste 'geleerde lessen' weer. Integrale jeugdhulp kan eraan bijdragen dat het aantal hulpverleners waar een gezin mee te maken heeft vermindert en er meer continuïteit komt in de zorg. Door bundeling van kennis wordt er vaak sneller resultaat behaald. Met deze brochure willen we professionals, instellingen en gemeenten informeren en inspireren bij het vormgeven van integrale specialistische jeugdhulp.

Doelgroep en doelstelling

Integrale specialistische jeugdhulp is gericht op kinderen en gezinnen met ernstige meervoudige problemen. Het gaat veelal om gezinnen met kinderen die ernstig belemmerd worden in hun ontwikkeling door een combinatie van opvoedings- of gezinsproblematiek, psychische problemen en/of een verstandelijke beperking. De hulp is vaak zowel gericht op het kind als op het gezin. Aanleiding om de hulp aan deze kinderen en gezinnen integraal vorm te geven, is volgens initiatiefnemers vooral de ervaring dat enkelvoudig aanbod vanuit een van de specialismen niet voldoet om behandeldoelen te bereiken. Er is iets anders nodig.

Om de mindset en het gedrag van professionals te kunnen veranderen, is het besef 'niemand kan het alleen' een voorwaarde. Kindermishandeling heeft een gezamenlijke aanpak nodig, en alle organisaties hebben elkaar hierin nodig.

Anita Kraak, coördinator Organisatienetwerk
Kindermishandeling Gelderland

Er kan gelijktijdig jeugd- en opvoedhulp én jeugd-GGZ-hulp geboden worden, er gaat minder tijd verloren aan dubbele registratiesystemen, dubbele verantwoordingen voor financiering, dubbele dossiers en plannen. Hierdoor is de zorg voor cliënten overzichtelijker, kost het medewerkers minder tijd en bespaart het de gemeenten geld.

Hella van de Beek, manager Kenter

Integrale jeugdhulp heeft als doel de ontwikkeling van het kind te bevorderen, de veiligheid zo nodig te herstellen en kind- en gezinsproblemen te verminderen om participatie aan de samenleving zo optimaal mogelijk te maken. Daarnaast is integrale jeugdhulp ook gericht op cliëntoverstijgende doelen, zoals het sneller en flexibeler inzetten van aanvullende hulp, het vergroten van de continuïteit van zorg, het verkorten van de behandelduur of het voorkomen van opname.

Afhankelijk van de problematiek van de doelgroep, dragen verschillende organisaties bij aan de integrale aanpak. Soms zijn er instellingen uit slechts twee sectoren bij betrokken (jeugd- en opvoedhulp en jeugd-GGZ) terwijl er in een voorbeeld gericht op preventie en aanpak van kindermishandeling 32 instellingen bij betrokken zijn, vanuit meerdere sectoren. Onderwijs maakt alleen onderdeel uit van de integrale aanpak als dit verzorgd wordt vanuit n van de betrokken instellingen. In de andere gevallen is de samenhang met onderwijs geregeld via andere samenwerkingsafspraken of op casusniveau.

Ook de inhoudelijke aanpak verschilt per initiatief. In sommige initiatieven brengen de verschillende disciplines in een multidisciplinair en sectoroverstijgend team effectieve modules in, die binnen het integrale aanbod snel en flexibel ingezet kunnen worden. In andere initiatieven worden nieuwe methoden ontwikkeld waarbij alle teamleden vanuit een nieuwe visie en aanpak werken en zo nodig modules inzetten. De hulp wordt vaak meer dan bij enkelvoudige trajecten op maat aangepast aan de cliënt.

Ik heb al heel wat hulpverleners over de vloer zien komen bij mijn dochter, en allemaal deden ze alsof ze het beter wisten dan wij als gezin. Bij In Verbinding was dit meteen anders. Zij gaan zitten en luisteren naar je verhaal. Dan zeggen ze: oké en wat kunnen we aan deze problemen doen?

Grootvader en JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) over In Verbinding

Bij integrale jeugdhulp wordt er vaak outreachend gewerkt, waarbij de cliënt zeker in ambulante trajecten met een beperkt aantal gezichten te maken heeft. Er wordt altijd gewerkt vanuit één gezamenlijk gezinsplan. Soms is dit letterlijk één digitaal plan waar alle betrokkenen toegang toe hebben, soms hebben teamleden digitaal toegang tot elkaars plan, en soms is er één overkoepelend plan en werkt elke discipline daarnaast een eigen plan uit. Professionals geven aan dat het gezamenlijk werken vanuit één plan waar iedereen toegang toe heeft, de communicatie versnelt en de bureaucratie vermindert.

Verder vindt er in alle initiatieven regelmatig casusoverleg plaats, variërend van eens per week tot één keer per maand. Elkaar letterlijk zien en spreken versterkt de samenhang van de hulp (de neuzen dezelfde kant op) en draagt bij aan een grotere eenheid van taal.

Ik vind het fijn dat er iemand in die keuken van de hulpverlening kijkt en dat mijn GRIP-coach altijd in het team kan overleggen of vragen kan stellen. Het GRIP-team heeft veel verstand van zaken, van psychiatrische hulp tot financiële hulp. Mijn GRIP-coach heeft daar zelf gewoon heel veel aan. Ze krijgt advies van collega's, maar ze geven haar ook gewoon het gevoel dat ze niet alleen is.

Cliënt over GRIP Hengelo

In veel van de initiatieven is er aandacht voor doorgaande zorg en aansluiting op de basiszorg in de wijk, die bijvoorbeeld verzorgd wordt door een wijkteam of Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), om zo de continuïteit van de zorg te versterken. De inzet van integrale jeugdhulp is dan een onderdeel van een doorgaand traject, dat ook doorloopt nadat de integrale jeugdhulp weer beëindigd is.

Aanmeldingen komen bij ons binnen via de huisarts of wijkteams en worden na afsluiting van de zorg ook weer overgedragen. Deze nazorg was eerder minder goed geregeld, maar we hebben dit meteen als aandachtspunt signaleerd en besteden nu al bij voorbaat aandacht aan de nazorg tijdens het opnamegesprek: hoe gaan we straks werken naar afsluiting van deze zorg in de toekomst?

Marlous Sloven en Emma van Daalen, afdelingscoördinator en psychiater Horizon en Yulius

Professionals

Integrale jeugdhulp veronderstelt bepaalde competenties van professionals, het opbouwen van onderling vertrouwen en het ontwikkelen van teamspirit.

Competenties

Hulp bieden vanuit een integraal team vraagt van professionals meer dan anders dat zij eigenwijs en ‘out of the box’ kunnen denken en handelen. Professionals van veel initiatieven benadrukken dat de doelen van het gezin en het kind echt leidend zijn, meer dan de eigen aanpak, protocollen en werkprocessen van de achterliggende organisaties. Dit vraagt eigenwijsheid om indien nodig onderbouwd af te wijken van protocollen of werkprocessen van de eigen ‘moederorganisatie’. Professionals moeten ook beschikken over de competentie om discipline- en aanbodoverstijgend mee te kunnen denken over wat een kind of gezin nodig heeft. Dit vergroot de meerwaarde van werken in een multidisciplinair team.

Van professionals vraagt het lef om het anders te doen als ze vinden dat het standaardaanbod van hun organisatie voor dit gezin niet voldoet. Juist voor die gezinnen is het organisatienetwerk van belang. We hebben de afspraak om nooit een gezin te laten vallen. We zoeken met elkaar naar maatwerk en organiseren dat onderling. Dat is elke keer anders, staat niet in de werkprocessen van organisaties en is ook niet altijd een bestaand ‘product’. Het is daarvoor belangrijk dat professionals hun grenzen kennen; wat kan ik vanuit mijn expertise, en wat niet. De opdracht

Competenties van professionals

- ❖ Eigenwijs en ‘out of the box’ denken en handelen;
- ❖ Met een discipline- en aanbodoverstijgende blik kijken wat een kind/gezin nodig heeft;
- ❖ Kritisch reflecteren;
- ❖ Feedback geven en ontvangen;
- ❖ Niet praten, maar doen;
- ❖ Kunnen omgaan met tegenslag.

is steeds hoe dit gezin het beste geholpen kan worden. Of dit nu door de eigen instantie van de professional is of niet, of dit nu betekent dat de professional zelf aan het werk moet of een collega; het gezin moet het uitgangspunt blijven.

Anita Kraak, coördinator Organisatienetwerk
Kinder mishandeling Gelderland

Juist wanneer van professionals eigenwijsheid wordt gevraagd, is het belangrijk dat zij ook kritisch kunnen reflecteren op hun aanpak en die van het team, en in staat zijn feedback te geven en te ontvangen. Veel professionals benadrukken daarnaast een ‘niet praten, maar doen’-mentaliteit. In de overleggen moet de nadruk niet liggen op allerlei beschouwingen, maar op het bespreken van de aanpak die nodig is voor een gezin, en deze dan ook samen uitvoeren.

Om goed te kunnen samenwerken moet je elkaar wel weten te vinden. De Vliegende Brigade vliegt GGZ-behandelaren in op de behandelgroepen, wanneer de kinderen en groepsleiding dit nodig hebben. Dit is ook gewoon een kwestie van doen. Elkaar leren kennen in het werk zorgt voor vertrouwen. Samen praten is nog niet samen doen.

Margreet Ooms, GGZ-behandelaar van De Vliegende Brigade

Samenwerking gaat niet altijd vanzelf. Zo kunnen ‘moederorganisaties’ de voortgang soms hinderen en is er niet vanzelfsprekend vertrouwen in en erkenning voor elkaars deskundigheid. Daarnaast is het behalen van doelen met gezinnen met complexe problemen niet altijd eenvoudig. De competentie ‘omgaan met tegenslag’ is daarom een laatste essentiële competentie om integrale jeugdhulp te (blijven) verlenen.

Een GRIP-coach moet bepaalde kwaliteiten hebben, die niet iedere professional en hulpverlener zomaar heeft. Je moet vooral een beetje gek zijn. Verder moet je ook doorzettingsvermogen hebben en over deskundige (pedagogische en psychologische) kennis beschikken. In teamverband moet je vooral een aanvulling kunnen zijn voor het GRIP-team. Iedereen heeft zijn eigen expertise.

Simone Leegwater, GRIP-coach

Vertrouwen

Vertrouwen tussen professionals wordt gezien als een belangrijke basisvoorwaarde voor het verlenen van integrale jeugdhulp. Dit vraagt van professionals dat ze geen ‘hulpverleners-ego’ hebben of dit aan de kant kunnen zetten. Het is belangrijk dat ze niet alleen weten waar ze goed in zijn (bewust bekwaam), maar ook scherp voor ogen hebben waar hun expertise niet ligt en wat anderen beter kunnen (bewust onbekwaam).

Voorwaarden voor vertrouwen

- ❖ Hulpverleners-ego opzij zetten
- ❖ Erkennen van elkaars deskundigheid (bewust bekwaam en bewust onbekwaam)
- ❖ Investeren in kennismaking
- ❖ Bereid zijn tot samenwerking
- ❖ Beschikbaar zijn, ook buiten kantooruren

Het is heel belangrijk dat je elkaar als collega's serieus neemt, elkaars krachten leert kennen en je samen verantwoordelijk voelt voor het welzijn van de kinderen. Dit betekent ook af en toe die 'arrogante houding' opzij zetten, die uitstraalt dat jij het toch het beste weet vanuit jouw vakgebied, en op zoek gaan naar gelijkenissen en begrip.

Margreet Ooms, GGZ-behandelaar van De Vliegende Brigade

Vertrouwen veronderstelt dat professionals oog hebben voor elkaars deskundigheid en expertise, en deze erkennen. Vertrouwen groeit daarnaast door de tijd te krijgen om elkaar te leren kennen en de bereidheid om

samen aan de slag te gaan. Verder geven veel professionals aan dat het vertrouwen in elkaar vergroot wordt door de bereidheid om net iets meer te doen dan nodig is. Integrale hulp veronderstelt volgens de professionals de bereidheid om ook buiten kantooruren beschikbaar te zijn om mee te denken of mee te handelen.

Buiten de teamvergaderingen werkt de samenwerking ook goed, omdat iedereen elkaar weet te vinden. De teamleden bellen elkaar voor advies of wanneer ze iemand nodig hebben in crisissituaties. Je weet wanneer de ander een vrije dag heeft, en belt op die dag dus ook alleen maar als het echt niet anders kan. Dat weet die ander ook, dus dan wordt bijna altijd opgenomen of teruggebeld.

Simone Leegwater, GRIP-coach

Teamspirit

Alle geïnterviewde professionals geven aan dat het voor gezinnen van meerwaarde is om de hulp integraal vorm te geven. Het zichtbaar maken van de resultaten van de integrale jeugdhulp en het bespreken ervan in het team en in de ‘moederorganisaties’ versterkt de teamspirit. Deze meerwaarde bereik je volgens de professionals alleen als iedereen bereid is het belang van kind en gezin écht centraal te stellen en teamleden zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen om behandeldoelen te bereiken. Teamspirit neemt daarnaast toe als professionals hun expertise alleen inbrengen wanneer dit van meerwaarde is. Dit betekent volgens professionals bijvoorbeeld dat je in overleggen alleen je mond opendoet als dat iets toevoegt aan de discussie die gaande is, maar ook dat een module alleen ingezet wordt als dit een duidelijk doel dient.

Versterken van teamspirit

- ❖ Over de juiste competenties beschikken
- ❖ Voldoen aan voorwaarden voor vertrouwen
- ❖ Kind en gezin echt centraal stellen
- ❖ Gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor het bereiken van doelen
- ❖ Expertise alleen inzetten als die meerwaarde heeft
- ❖ Resultaten zichtbaar maken en bespreken, successen vieren

Organisatie

De verschillende organisaties die betrokken zijn bij integrale jeugdhulp werken samen aan de inrichting, de invoering, de aansturing en de financiering ervan.

Inrichting

Voor de inrichting van integrale jeugdhulp bestaat geen standaardmodel. De samenstelling van organisaties die erbij betrokken zijn verschilt per initiatief, en ieder integraal team is ook anders. De keuze van partners is vooral afhankelijk van de problematiek van de doelgroep en de doelen waar de hulp op gericht is. De initiatieven geven aan alleen met organisaties samen te werken die een meerwaarde hebben. Zonder meerwaarde is samenwerking niet zinvol.

Onduidelijk is of de hulp bij voorkeur vanuit een gefuseerde organisatie moet worden vormgegeven, of juist vanuit een gezamenlijke stuurgroep van afzonderlijke organisaties. Mogelijke voordelen van een gefuseerde organisatie zijn de beschikbaarheid van een gezamenlijk registratiesysteem,

het flexibeler kunnen inzetten van modules, een beperkt aantal financieringsstromen en betere bescherming van de privacy. Mogelijke voordelen van afzonderlijke organisaties die verenigd zijn op stuurgroep- en teamniveau: expertise kan beter behouden worden en expertise en verschillen in organisatiecultuur vanuit meerdere organisaties kunnen beter gebundeld worden. Naast de samenwerking van kernpartners in een stuurgroep is er ook aandacht nodig voor de samenwerking met andere partners zoals onderwijs, politie, en schuldhulpverlening.

Alle initiatieven benadrukken het belang van een onafhankelijk regievoerder. Hiermee wordt geen casus-regisseur bedoeld (dit kan een betrokken hulpverlener of iemand uit het netwerk zijn), maar iemand die casus-overstijgend de kar trekt bij het opzetten en/of uitvoeren van integrale jeugdhulp. Deze regievoerder is bij voorkeur onafhankelijk, en dus niet verbonden aan een van de organisaties, zodat hij of zij de belangen van de afzonderlijke organisaties makkelijker kan overstijgen.

Bij In Verbinding werkt het goed dat de koploper een onafhankelijk persoon is die niet verbonden is aan een organisatie uit het samenwerkingsverband. Het is iemand die speciaal is aangesteld als programmaleider van In Verbinding. Daardoor kan hij ook eigenwijs zijn en al zijn aandacht richten op het goed functioneren van het team.

Suzanne de Ruig en Ellen van der Vlist, systeemtherapeut en teamhoofd In Verbinding Veenendaal

Het inrichten van integrale jeugdhulp vraagt om een gezamenlijke ontwikkeling van verschillende werkprocessen (van intake tot afsluiting) en vaststelling van het inhoudelijke hulpaanbod. Belangrijk is daarnaast de vraag welk registratiesysteem er gehanteerd wordt, hoe de registratiesystemen van de afzonderlijke organisaties zich tot elkaar verhouden en hoe bewaakt wordt dat er vanuit een gezamenlijk plan gewerkt wordt.

Integrale jeugdhulp moet zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingericht, uitgaand van het meest werkzame minimum aan structuur. Professionals moeten de ruimte houden om 'gewoon aan de slag' te kunnen gaan.

Door vooraf aandacht en tijd te besteden aan het samenvoegen van termen, richtlijnen, methodieken en zorgprogramma's van de verschillende disciplines, is geïnvesteerd in een complete werkwijze, waar medewerkers van verschillende disciplines mee aan de slag kunnen. Professionals hebben, ondersteund door het Nederlands Jeugd-instituut, een voorlopige procesbeschrijving ontwikkeld, van startgesprek tot en met eindgesprek, die de ambulante multifocale teams stap voor stap kunnen volgen. Hierdoor hebben de medewerkers van de twee werksoorten jeugd- en opvoedhulp en jeugd- GGZ) vooraf al de tijd gehad om elkaar te leren kennen, voelen zij zich mede-eigenaar van de nieuwe werkwijze en worden zij enthousiast van de vernieuwingen.

Hella van de Beek, manager Kenter Jeugdhulp

Invoering

Verschillende initiatieven benadrukken het belang van een goede selectie van personeel (zie competenties) en voldoende tijd bij de start om kennis te maken, vertrouwen te ontwikkelen en op te leiden. Voor het opbouwen van vertrouwen en teamspirit is het nodig elkaar én elkaars expertise te leren kennen. Wanneer professionals uit een team ook samen de werkprocessen inrichten, leren zij elkaar en elkaars expertise niet alleen beter kennen, maar zullen zij ook meer dezelfde begrippen gebruiken, wat leidt tot minder misverstanden en minder communicatieproblemen.

Vooral in het begin is tijd voor reflectie heel erg nodig en belangrijk, want iedereen had een andere werk- en denkwijze vanuit zijn organisatie. Die laat je niet zomaar los.

Suzanne de Ruig en Ellen van der Vlist, systeemtherapeut en teamhoofd In Verbinding Veenendaal

Aansturing door stuurgroep

Om snel en flexibel hulp te kunnen bieden is er een goede verbinding nodig tussen de stuurgroep en de uitvoerende teams. Wanneer professionals bij het verlenen van hulp last hebben van de werkprocessen en protocollen van de eigen ‘moederorganisatie’, moeten betrokken stuurgroepleden snel geïnformeerd worden en moet er gezocht worden naar een oplossing.

In de aansturing is speelruimte voor professionals van belang, zodat zij kunnen doen wat nodig is voor een gezin. Dit veronderstelt dat professionals het vertrouwen krijgen om die speelruimte goed te benutten, maar ook dat resultaten van de integrale jeugdhulp gemonitord worden. Dit versterkt het vertrouwen van de stuurgroep en de speelruimte voor professionals.

Het bieden van integrale jeugdhulp is niet voor elke professional een vanzelfsprekendheid. In de aansturing moet er dus aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van competenties, vertrouwen en teamspirit. Verschillende geïnterviewden geven aan dat wanneer de uitvoering van integrale jeugdhulp niet bij je past, je er beter mee kunt stoppen.

Medewerkers hadden hele hoge verwachtingen van het samenwerkingsverband. Gedurende het proces kwamen er ook tegenslagen op het gebied van vertrouwen en tijd die er nodig is om aan elkaar te wennen. Coaching van de medewerkers op overkoepelend niveau is hierin erg belangrijk, en motivering door de coördinator van het samenwerkingsverband. (...) Er moet voor medewerkers ook ruimte zijn om aan te geven dat integraal werken niet bij hen past, zodat er uiteindelijk een enthousiast en gemotiveerd team overblijft.

Marlous Sloven en Emma van Daalen, afdelingscoördinator en psychiater van Horizon en Yulius

Vertrouwen tussen organisaties

Ook in de samenwerking tussen organisaties is vertrouwen een belangrijk begrip. Wil integrale jeugdhulp werken en blijven werken, dan is het belangrijk dat ook op organisatie-niveau het belang van gezinnen uitgangspunt is en organisaties elkaar in dat kader wat gunnen. Het risico van ‘stiekeme concurrentie’ ligt op de loer en in de communicatie hierover staat het kind- en gezinsbelang voorop.

Vertrouwen op elkaar is hierbij erg belangrijk, en eveneens een uitdaging. De professionals moeten op elkaars expertise kunnen vertrouwen, ze moeten van hun organisatie het vertrouwen krijgen om te denken vanuit het gezin en niet vanuit het aanbod van de organisatie, tussen de organisaties moet er geen concurrentie zijn over wie de cliënt krijgt, en de inspecties moeten de organisaties de tijd en ruimte geven om de juiste hulp te kunnen bieden.

Anita Kraak, coördinator Organisatienetwerk Kindermishandeling Gelderland

Financiering

De financiering wordt vaak gezien als het grootste struikelblok om integrale jeugdhulp van de grond te krijgen. Het blijkt lastig om advisering of coaching door een specialist aan een team van professionals goed gefinancierd te krijgen. Ook verhoudt een financiering van losse kortdurende modules zich moeizaam tot het aanbod voor deze doelgroep dat integraal vaak langduriger van aard moet zijn om resultaten te laten beklijven. Het lijkt er daarbij op dat de transitie naar en het samenbrengen van de financiering door de gemeente nog niet leiden tot de beoogde vereenvoudiging in financieringsstromen.

De eisen die er aan GGZ-medewerkers worden gesteld zijn anders dan de eisen vanuit jeugdzorg. Zo zitten er verschillen in de financiering, verantwoording en dossierinhoud. Er is niet altijd genoeg tijd en geld om overkoepelend stil te staan bij deze verschillen en het proces van samenwerken in het algemeen.

Margreet Ooms, GGZ-behandelaar De Vliegende Brigade

Doordat er twee verschillende financieringsstromen zijn, moet er ook twee keer verantwoording worden afgelegd, wordt er gewerkt met twee dossiers en komen er twee verschillende geldbedragen binnen. Het blijft een uitdaging voor Yulius en Horizon om dit zo goed mogelijk intern te coördineren, en het voor de medewerkers en cliënten zo makkelijk mogelijk te maken.

Marlous Sloven en Emma van Daalen, afdelingscoördinator en psychiater van Integrale Zorg Horizon en Yulius.

Verdere verdieping

De informatie in deze brochure is het resultaat van een eerste verkenning van de wijze waarop integrale jeugdhulp wordt vormgegeven. Die blijkt zeer divers te zijn, en eenvormigheid is volgens betrokkenen ook niet nodig. Een aantal thema's is nog onderbelicht gebleven, en vraagt om verdere verdieping. Zo blijkt in de interviews met professionals het thema 'privacy' nauwelijks te spelen, terwijl dit voor sommige cliënten wel een belangrijk onderwerp is. Een ander onderwerp dat regelmatig terugkeert en waarop meer eenduidigheid nodig is, is de vraag hoe de behandel-

verantwoordelijkheid geregeld is. Wie is er uiteindelijk verantwoordelijk en aansprakelijk? Hier is nog onduidelijkheid over. Ook de vraag of samenwerking met onderwijs leidt tot passend onderwijs voor kinderen ligt nog open. Daarnaast is meer zicht nodig op de effectiviteit van het aanbod en de resultaten van integrale jeugdhulp. Waar sommige initiatieven de uitkomsten monitoren en veelbelovende resultaten laten zien, is bij andere initiatieven nog onduidelijk welke resultaten worden bereikt.

Voor de organisaties is het belangrijk dat wij als team de doelen behalen en dat het resultaat biedt. Nou dat is bewezen; het aantal residentiële plaatsen is met 40 procent gedaald en in 90 procent van de aangemelde gezinnen is een uithuisplaatsing voorkomen, waarvan 80 procent in samenwerking met een JIM (jouw ingebrachte mentor) uit het netwerk van het gezin. Bewijs leveren dat hetgeen waar je in gelooft ook echt werkt, is dus heel belangrijk.

Suzanne de Ruig en Ellen van der Vlist, systeemtherapeut en teamhoofd In Verbinding Veenendaal

Verantwoording

Voor de samenstelling van deze brochure is onderzoek uitgevoerd onder acht initiatieven die integrale jeugdhulp bieden. Bij de selectie is gelet op de volgende criteria: de initiatieven zijn verspreid over Nederland, per initiatief werken meerdere partijen samen rondom het kind, de initiatieven werken met kinderen in de leeftijd 4 tot 18 jaar. De informatie is verzameld via een documentanalyse van de acht initiatieven en interviews met contactpersonen en cliënten. Deze brochure is een eerste oriëntatie op wat we kunnen leren van deze initiatieven. Meer informatie over integrale jeugdhulp vindt u in de Handreiking integrale zorg (brancheorganisaties jeugdzorg) en Wat Werkt bij integrale jeugdhulp (Nederlands Jeugdinstituut). Een uitgebreide beschrijving van de voorbeelden is te downloaden van www.nji.nl/integralejeugdhulp (beschikbaar vanaf april 2016).

Met dank aan de acht deelnemende initiatieven:

Ambulante Multifocale Teams

Ambulante Multifocale Teams bieden ambulante, integrale jeugdhulp aan jeugdigen van 0 tot 23 jaar met complexe (gezins)problemen. Samenwerking tussen jeugd- en opvoedhulp (J&O) en jeugd-GGZ. Initiatief van Kenter Jeugdhulp (Noord-Holland). www.kenterjeugdhulp.nl/ambulante-multifocale-jeugdteams

De Vliegende Brigade

Bij De Vliegende Brigade worden jeugd-GGZ-behandelaren van de Bascule flexibel ingezet om behandeling, advies en consultatie te bieden op de leefgroepen van Spirit. Initiatief van Spirit en De Bascule (Amsterdam). www.spirit.nl en www.debascule.com

FACT

FACT biedt in samenwerking met de buurt en school ambulante, integrale en outreachende jeugdhulp aan gezinnen met complexe problemen, waarbij ook sprake is van psychische problemen. Initiatief van meerdere organisaties in Nederland. www.kenniscentrum-kjp.nl/Professionals/Kennis-initiatieven/FACT

Forensische pleegzorg

Bij forensische pleegzorg vangt een pleeggezin met een of twee pleegouders één jongen (binnen het project worden alleen jongens opgevangen/behandeld) op voor de duur van de voorlopige hechtenis. Initiatief van Spirit en Amsterbaken (Amsterdam). www.spirit.nl

GRIP

Het GRIP-team (bestaande uit professionals uit de jeugd-GGZ, jeugdbescherming, jeugd- en opvoedhulp, zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking en verslavingszorg) biedt integrale, ambulante hulpverlening aan multiprobleemgezinnen. Initiatief van gemeente Hengelo. www.hengelo.nl/GRIP

Integrale Zorg Horizon en Yulius

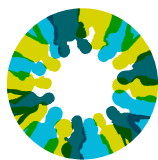
Integrale Zorg Horizon en Yulius is een samenwerkingsverband tussen jeugd- en opvoedhulp, jeugd-GGZ en onderwijs met integrale zorg voor kinderen tussen 8 en 14 jaar met autisme en ernstige gedragsproblemen. Initiatief van Yulius en Horizon Jeugdzorg en Onderwijs (Zuid-Holland). www.horizon.eu en www.yulius.nl

In Verbinding

In Verbinding (combinatie van jeugd-GGZ, jeugd- en opvoedhulp, zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking en verslavingszorg) combineert integrale outreachende zorg met informele zorg aan jongeren tussen 12 en 23 jaar met complexe problemen en hun gezin. Initiatief van Youké, Reinaerde, Altrecht, Amerpoort, Jellinek Gooi & Vechtstreek en Victas (Midden-Nederland). www.jimwerkt.nl

Organisatienetwerk Kindermishandeling

Het Organisatienetwerk Kindermishandeling biedt vanuit 32 instellingen hulp aan mishandelde kinderen en hun gezin, via een samenwerkingsverband op het terrein van zorg, welzijn, veiligheid in Gelderland. www.nji.nl/Beschrijving-praktijkvoorbeeld?item-code=VSP_IPV_12408

Colofon

© 2016 Nederlands Jeugdinstituut

Auteurs Marjan de Lange, Elle Verheijden en Cecile Chênevert

Fotografie Martine Hoving, Marsel Loermans en Bettina Neumann

Vormgeving Punt Grafisch Ontwerp

Nederlands Jeugdinstituut

Postbus 19221

3501 DE Utrecht

T (030) 230 63 44

E info@nji.nl

Contact Marjan de Lange

T 06 256 607 47

E m.delange@nji.nl

www.nji.nl
